

پس انداز سلامتی

گزارشی درباره فعالیت بانک خون بندناف رویان مشهد که این روزها مراجعان زیادی دارد

معصومه فرمانی کیا

گزارش روز

چه کسی فکرش را می کرد چند سی سی خون ناقابل از بندناف نوزاد که معمولا همه تصور می کنند بدون ارزش است و باید دور ریخته شود، این قدر اهمیت داشته باشد که برایش در شهرهای مختلف، مجموعه های مجهز و بانک مخصوص در نظر بگیرند. حاصل تحقیق و پژوهش سال های دانشمندان می گوید چند سی سی خون از نوزاد تازه متولد شده می تواند معجزه کند و جان چندین نفر از نزدیکان او را نجات دهد. شنیدن همین مقدار اطلاعات کوتاه از اطرافیان هم وسوسه انگیز است تا بدانیم که دانشمندان برای نجات جان آدم ها این بار به چه ترفندی متوسل شده اند و برنامه ها و اقداماتشان تا چه اندازه موفقیت آمیز بوده است. شما هم اگر به این موضوع علاقه مند هستید می توانید در این روایت همراهمان باشید تا بدانید ذخیره خون بندناف برای درمان بیماری های لاعلاج چقدر تأثیرگذار است.

تضمین سلامتی کودک در آینده

قرارمان را تلفنی هماهنگ می‌کنیم. یکی از متصدیان مجموعه بانک خون، تلفنی آدرسشان را می دهد؛ خیابان بهار، قبل از استانداری، مجاور بیمارستان بنت الهدی. ظاهرا سرشان خیلی شلوغ است و مکالمه نمی تواند بیشتر از این باشد. همین عبارات کوتاه و خلاصه راهنمایمان می شود تا خودمان را در کوچه ای بن بست مقابل ساختمانی نسبتا قدیمی ببینیم که با چند پله کوتاه آدم را به داخل مجموعه می‌کشاند. داخل ساختمان نونوارتر و شیک تر است و البته مراجعه‌کنندگان زیادی دارد که برای بستن قرارداد و راهنمایی های قبل از انجام این عمل در مرکز هستند. این مجموعه بیشتر میزبان پدران و مادران جوان است، هر چندکه هنگام حضور ما غالبا با باهای جوان مشغول پر کردن فرم های مخصوص هستند. مردد مانده ایم سر صحبت را با کدام یک از آن ها باز کنیم. یکی از مراجعه‌کنندگان مرد جوانی است که حتی حوصله پاسخ دادن به سلام ما را هم ندارد. به قول خودش همه زندگی اش روی تخت بیمارستان در حال جدال با مرگ است و وقت گپ وگفت و این حرف ها را ندارد. کادر اداری سعی می‌کند دلداری اش بدهد وکمی آرامش کند و ما هم از صرافت گفت وگو می افتیم؛ اما از تماشای برق شادی پدر شدن در چشم های دیگر مراجعه‌کنندگان نمی توان گذشت.

مرتضی سعادتی از تولد فرزندش آن قدر ذوق زده است که خیلی راحت دعوتمان را برای گفت وگو می پذیرد. حق هم دارد. اولین فرزندش است. خدا را شکر که حال همسر و فرزندش خیلی خوب است و آقا مرتضی برای تکمیل پرونده و انجام بقیه کارها اینجاست.

او می‌گوید: برای تولد فرزندمان کلی اشتیاق داشتیم و با همسرم کلی برنامه ریزی کرده بودیم؛ اینکه کدام بیمارستان به دنیا بیاید و زیر نظر کدام پزشک باشد و... . در جریان همین پیگیری ها و تحقیقات بود که متوجه شدیم بانک خون بندناف می تواند ضامن سلامت کودکمان در آینده باشد.

آقا مرتضی خوشحال است که اگر خدای ناکرده در آینده مشکلی برای فرزندش اتفاق بیفتد، با کمک سلول های بنیادی در خون بندناف، امیدی برای درمانش هست.

هدیه به پسرم

شوق و اشتیاق مصطفی علیزاده هم کمتر از آقا مرتضی نیست. فرزند دومش به دنیا آمده است، اما ذوق پدر شدن که مرزی ندارد و زیاد و کم نمی شود و فرزند اول و دوم هم ندارد. به قول او، اول تا آخرش شیرین است و حال و هوایش وصف شدنی نیست. پسر آقا مصطفی روز قبل به دنیا آمده است و این نوزاد کوچولو حالا یکی از هزاران عضو بانک خون بندناف است و می تواند از تسهیلات آن استفاده کند. البته خدا آن روز را برای هیچ پدر و مادری نیاورد که حتی ببینند جگرگوشه شان تب کرده است؛ چه برسد به اینکه به بیماری های دیگر مبتلا شده باشد.

آقا مصطفی می‌گوید: متأسفانه برای فرزند اولم هنوز نمی دانستیم چنین مجموعه‌ای وجود دارد که در آن خون بندناف را برای روزهای مبادا ذخیره می‌کنند. اگر می دانستیم، این کار را برای او هم انجام می دادیم.

آشنایی او با این موضوع به تولد فرزند برادرش برمی‌گردد که این کار را انجام داده بود. جریان از این قرار بود که فرزند دوست برادرش مبتلا به سرطان خون می شود و درمانش از طریق خون بندنافِ ذخیره شده انجام می شود و بهبود پیدا می‌کند. همین اتفاق مثبت سبب می شود اطرافیان هم مشتاق شوند این کار را انجام دهند.

آقا مصطفی با تحقیقاتی که انجام داده به این نتیجه رسیده است که سلول های بنیادینی که از بندناف نوزادگرفته می شوند پرتوان هستند و بر اثر تکثیرهای پی درپی پیر نمی شوند.

او می‌گوید: حقیقتا سونامی واپیدمی سرطان (که این روزها خبرش در اجتماع پیچیده و خیلی ها را مبتلا کرده است) و همچنین درگیرهای مربوط به درمان و هزینه های آن، هرکسی را وامی دارد که به فکر چاره ای برای این موضوع باشد. مطمئنم با این سبک زندگی و تغذیه، این بیماری در آینده نزدیک تعداد بیشتری از افراد را مبتلا خواهد کرد. به همین دلیل پیش قدم شدم که از طریق ذخیره سازی خون بندناف برای سلامت آینده پسرم کاری انجام دهم.

خوشبختانه مشکلی خاصی در انجام آزمایش های مربوط به همسرم پیش نیامد و دیروز که پسرم به دنیا آمد، این کار انجام شد.

تازه یادمان می افتد که از هزینه ها نپرسیده ایم و آقا مصطفی خیلی کوتاه و خلاصه پاسخ می دهد: ۸ میلیون تومان هزینه انجام این عمل است و علاوه براین، سالیانه باید بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان هم برای نگهداری آن بپردازیم.

زن و شوهر جوان دیگری نیز از مراجعه‌کنندگان مجموعه هستند و آمده اند که اطلاعات مربوط به انجام این کار را بگیرند. یکی از کادر حاضر که معلوم است کاملا به موضوع تسلط دارد، شیوه بستن قرارداد و کارهایی را که قبل از نمونه‌گیری باید انجام بدهند، برایشان توضیح می دهد و اینکه آزمایش ها معمولا تکرار هم می شوند تا اگر بیماری به صورت نهفته باشد، خود را بروز دهد.

زن هنوز در ماه های ابتدایی بارداری است و تصمیم دارد قبل از بستن قرارداد تحقیقات بیشتری انجام دهد و بعد به نتیجه برسد و این کار را انجام دهد.

درمان صعب العلاج ها با خون دور ریختنی

نگاهمان اطراف را می پاید. خبری از تجهیزات و وسایل مربوط به نگهداری خون نیست. مژگان حکیم مسئول دفتر نمایندگی بانک خون بندناف رویان مشهد است که همان ابتدای صحبت و کوتاه توضیح می دهد: فرایند در جای دیگری انجام می شود و کیسه های خون به تهران انتقال می یابد.

او پشت بند این حرف ها می‌گوید: سال ها ماده موجود در بندناف نوزاد (که واسطه جنین و مادر برای رساندن اکسیژن و مواد غذایی در طول بارداری است) دور ریخته می شد، درحالی که سلول های بنیادی موجود در خون بندناف یکی از گزینه های درمان در بسیاری از بیماری های صعب العلاج است.

حکیم در توضیحات بیشتر می‌گوید: این سلول ها پرتوان و نامیرا هستند و در اثر تکثیر پی درپی دچار پیری نمی شوند و به همین دلیل به عنوان جایگزینی قابل اعتماد برای سلول های بنیادی مغز استخوان در درمان بیماری ها می توان از آن ها استفاده کرد. اگرچه نقل است با خون بندناف می توان بیشتر از شصت بیماری را درمان کرد، اما اکنون درکشور ما بیماری هایی که منشأ خونی دارند (از جمله تالاسمی، سرطان خون وکم خونی) با استفاده از سلول های بنیادی خون بندناف درمان پذیرند.

در سال های ابتدای شروع به کار، تعداد مراجعه کنندگان بین سی تا چهل نفر بود، اما با آگاهی و اطلاعاتی که خانواده ها پیدا می کنند این آمار روز به روز بیشتر می شود و اکنون در ماه سیصد نمونه خونی به بانک خون رویان در تهران فرستاده می شود

او اشاره کوتاهی به زمان تأسیس این مجموعه در مشهد می‌کند و پشت بند آن می‌گوید: استارت کار در تهران زده شد و دفتر نمایندگی مشهد از سال ۱۳۸۷ شروع به کار کرد. در ابتدا بانک های ذخیره سازی سلول های بنیادی مربوط به خون بند ناف زیر نظر جهاد دانشگاهی آن شهر فعال بودند؛ به این شکل که این سلول ها جداسازی و فریز و بعد به تهران منتقل می شدند؛ اما از سال ۱۳۹۵ برخی از نمایندگان زیرنظر مجموعه های درمانی خصوصی قرارگرفتند و این مجموعه هم تحت پوشش بیمارستان بنت الهدی است.

حکیم در تشریح بیشتر این فرایند می‌گوید: نه تنها صاحب بندناف، بلکه خویشاوندان و بستگان درجه یک نیز قادر به دریافت پیوند این سلول های بنیادی هستند.

مسئول دفتر نمایندگی بانک خون بندناف رویان مشهد یک بار دیگر این موضوع را تکرار می‌کند که امروزه بانک های ذخیره سازی سلول های بنیادی در اغلب کشورهای توسعه یافته جهان وجود دارند و این بانک ها خون بندناف نوزاد را در هنگام تولد به جای دور ریختن، ذخیره می‌کنند تا در آینده از آن ها برای درمان بیماری های صعب العلاج (برای صاحب نمونه یا سایر بیماران) استفاده شود؛ بدین منظور والدین نوزاد باید قبل از تولد اقدام به ثبت نام در بانک خون بندناف کنند.

حکیم توضیح می دهد: با انجام آزمایش های مختلفی که مادر در طول بارداری انجام می دهد و رعایت شیوه نامه ها، در هفته ۳۶ بارداری این فرایند می تواند انجام شود.

قابلیت نگهداری تا ۳۰ سال

او می‌گوید: در سال های ابتدای شروع به‌کار، تعداد مراجعه‌کنندگان بین سی تا چهل نفر بود، اما با آگاهی و اطلاعاتی که خانواده ها پیدا می‌کنند این آمار روز به روز بیشتر می شود و اکنون در ماه سیصد نمونه خونی به بانک خون رویان در تهران فرستاده می شود و همه فرایند خون‌گیری تا انتقال با مراقبت ها و شرایط ویژه انجام می شود. نمونه هایی هم که در این فرایند آلوده باشند، برگردانده می شوند.

در دستور کار علوم پزشکی

دکتر رضا وثوقی مقدم، مدیر امور بیمارستان و تعالی خدمات بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، نیز در گفت وگو با خبرنگار شهرآرا تأیید می‌کند که استفاده از خون بندناف یکی از شیوه های درمانی نوین است.

او ادامه می دهد: استفاده از این روش در برنامه های آتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز هست، اما باتوجه به تعرفه هایی که برای نمونه‌گیری و نگهداری آن باید پرداخت شود، فعلا عملیاتی نشده است.

روی خط جامعه

تذکر تعزیرات به تاکسی های اینترنتی؛ «عجله دارم» تخلف است

سخنگوی سازمان تعزیرات در قالب تذکری خطاب به تاکسی های اینترنتی گفت: گزینه «عجله دارم» تخلف است و باید حذف شود.

به‌گزارش فارس، محمدعلی اسفنانی بیان کرد: گزینه «عجله دارم» در تاکسی های اینترنتی مصداق بارز اضافه دریافت وگران فروشی است. گزینه «عجله دارم» نه تنها مسافر را زودتر به مقصد نمی رساند، بلکه خدمات اضافه هم به او ارائه نمی‌کند که این تخلف است.

او ادامه داد: تذکر جدی می دهم که تاکسی های اینترنتی این گزینه را حذف کنند و مردم را در خدماتی که دریافت می‌کنند، دچار مشکل نکنند. چنانکه تخلف گران فروشی احراز شود، رئیس شعبه حق دارد حکم به پلمب واحد مربوط بدهد.

منشور «کرامت مادری» به مراکز درمانی ابلاغ می شود

رئیس مرکز جوانی جمعیت و سلامت خانواده وزارت بهداشت از تدوین منشور کرامت مادری و ابلاغ آن به دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور در آینده نزدیک خبر داد.

به‌گزارش تسنیم، صابر جباری اظهارکرد: شکایاتی از سوی مادران باردار در برخی مراکز درمانی درباره دریافت خدمات و تکریم آن ها داشتیم؛ به همین دلیل در این زمینه به زودی منشور کرامت بارداری به دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور ابلاغ می شود.

او افزود: تا زمانی که زنانی را که قصد بارداری دارند یا باردار می شوند و برای زایمان به مراکز درمانی مراجعه می‌کنند، تکریم نکنیم، فرزندآوری تحت الشعاع قرار می‌گیرد و اگر کرامت مادری رعایت نشود، از شیرینی آن برای بانوان کاسته می شود.

جباری درباره جزئیات منشور کرامت مادری تصریح کرد: در این منشور، برای کادر درمان شاغل در بلوک های زایمان و بخش مراقبت های بارداری مصادیق تکریم مادران باردار را مشخص کرده ایم.

مراجعه ۳ هزار نفر برای آزمایش ژنتیک فرزندان دارای پدر غیرایرانی

معاون پزشکی و آزمایشگاهی سازمان پزشکی قانونی کشور با بیان اینکه این سازمان آمادگی کامل دارد که کارهای ژنتیک فرزندان حاصل از ازدواج بانوان ایرانی با اتباع خارجی را که شناسنامه ندارند در سراسر کشور انجام دهد، گفت: ما سال گذشته این کار را انجام دادیم و حدود ۳ هزار نفر مراجعه کردند.

به‌گزارش ایسنا، مسعود قادی پاشا درباره رفع مشکل شناسنامه فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با اتباع خارجی بیان کرد: قبلا مشکل تأمین کیت داشتیم، اما اکنون کیت هایی که مرکز تحقیقات می سازد این مشکل را حل کرده است.

او ادامه داد: اکنون در کل کشور، نمونه ها دریافت می شود و ما در پزشکی قانونی آزمایش ژنتیک را انجام می دهیم و پس از تأیید هویت از سوی مرجع قضایی، این خانواده ها برای دریافت شناسنامه اقدام می‌کنند.

فروش اینترنتی دارو به سلامت مردم آسیب می زند

رئیس انجمن داروسازان ایران گفت: فروش اینترنتی دارو از طریق فضای مجازی به سلامت مردم آسیب وارد می‌کند و مخالف آن هستیم؛ زیرا به ازای هر ۳ هزار نفر جمعیت یک داروخانه در کشور وجود دارد و دسترسی مردم به این مراکز خوب است.

به‌گزارش ایرنا، شهرام کلانتری با بیان اینکه در جلساتی که با مسئولان درباره فروش اینترنتی دارو داشتیم، آن ها را متقاعد کردیم که دارو مانند کالاهای دیگر نیست که بتوان آن را از طریق اینترنت عرضه کرد، افزود: در نظام دارویی کشور ارتباط داروساز و بیمار چهره به چهره است و باید محرمانه بودن اطلاعات بیماران حفظ شود؛ وقتی سکوهای اینترنتی بین داروخانه و بیماران واسطه شوند، این اطلاعات هک و از محرمانگی خارج می شود.

وی با بیان اینکه ماهیت سکوهای فروش اینترنتی دارو انجام فعالیت اقتصادی، کسب سود و القای مصرف از طریق تبلیغات است، اظهارکرد: این در حالی است که حوزه سلامت نگاه اقتصادی و تبلیغاتی به کالاهای سلامت محور و به خصوص دارو ندارد که منجر به القای مصرف شود.

عدد خبر

۴۳ درصد

براساس اطلاعات سازمان هواشناسی با وجود افزایش بارندگی در روزهای اخیر، کشور همچنان با کاهش بارش بیش از ۴۳ درصدی نسبت به شرایط نرمال روبه‌روست.

به‌گزارش ایسنا، ایران در حال سپری کردن چهارمین سال خشک سالی است و در سال آبی جاری (ابتدای مهرماه) تاکنون بارش چندانی را ثبت نکرده است.

براساس اطلاعات سازمان هواشناسی طی هفت روز منتهی به ۱۴ بهمن ماه به طور میانگین ۶.۴ میلی متر بارش درکشور ثبت شده، درحالی که میانگین بلندمدت طی این بازه زمانی ۹ میلی متر است؛ بنابراین کشور ۲۸.۷ میلی متر بارش کمتر داشته است.

از ابتدای فصل جاری تا ۱۴ بهمن ماه، کشور به طور میانگین ۲۷.۱ میلی متر بارش داشته است؛ اما این میزان در بلندمدت ۴۸.۶ میلی متر است؛ بنابراین تفاوت ۴۴.۳ میلی متری با بلندمدت دارد.

از ابتدای امسال تا ۱۴ بهمن ماه، به طور میانگین ۶۰.۴ میلی متر بارش در ایران به ثبت رسیده که این میزان برای بلندمدت ۱۰۷.۷ میلی متر است؛ بنابراین طی این مدت کشور ۴۳.۹ میلی متر کمتر بارش داشته است.

۷۱۹ کانون

مدیرکل دفتر فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با مواد مخدر از ایجاد ۷۱۹ کانون فعال یاریگران زندگی در دانشگاه ها خبر داد وگفت: با حمایت ستاد و مشارکت مؤثر دستگاه های همکار و مرتبط، برنامه های مبتنی بر پیشگیری اولیه از اعتیاد در محیط های هدف برگزار شد.

به‌گزارش ایرنا، محمدهادی عسکری بیان کرد: براساس همکاری های متقابل ستاد و وزارت آموزش و پرورش برنامه های متعددی (از جمله توانمندسازی دانش آموزان، والدین و کارکنان وزارت آموزش و پرورش، راه‌اندازی و تجهیز خانه های یاریگران زندگی در ۳۲ استان، جشنواره نوجوان سالم، پویش مراقب خودت باش، نظام مراقبت های اجتماعی از دانش آموزان (نماد)، خط ملی نماد و...) اجرا شده است.

او ادامه داد: با مشارکت مؤثر وزارت آموزش و پرورش و در قالب برگزاری دوره های آموزشی، راهنمایی و مشاوره تلفنی و اجرای برنامه های مبتنی بر پیشگیری اولیه از اعتیاد، زمینه بهره‌مندی جمع کثیری از دانش آموزان دوره های ابتدایی و اول و دوم متوسطه از برنامه های پیشگیری اولیه در محیط مدارس فراهم شده است که حمایت از ایجاد و فعالیت کانون های یاریگران زندگی در مدارس از اهم اقدامات این دفتر است.